



Advies nr 37/2017 van 26 juli 2017

Betreft: Adviesaanvraag inzake een voorontwerp van besluit van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap tot wijziging van het besluit van de Regering van 14 mei 2009 *inzake jeugdbijstand en jeugdbescherming* (CO-A-2017-036)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna de "Commissie");

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Antonios Antoniadis, minister van Gezin, Gezondheid en Sociale Aangelegenheden van de Duitstalige Gemeenschap ontvangen op 06/06/2017;

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans;

Brengt op 26 juli 2017 het volgend advies uit:

Voorafgaande algemene opmerking

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens werd uitgevaardigd: de algemene Verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en de Richtlijn voor Politie en Justitie. Deze teksten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016^[1].

De verordening, meestal GDPR (general data protection regulation) of AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) genaamd, is van kracht geworden twintig dagen na publicatie, nl. op 24 mei 2016 en wordt, twee jaar later, automatisch van toepassing: 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, en gedurende de termijn van twee jaar voor de tenuitvoerlegging, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde plicht houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze teksten te anticiperen. En het is in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) om hier rekening mee te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

^[1] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)
Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De minister van Gezin, Gezondheid en Sociale Aangelegenheden van de Duitstalige Gemeenschap (hierna de aanvrager), verzoekt om het advies van de Commissie aangaande een voorontwerp van besluit van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap tot wijziging van het besluit van de Regering van 14 mei 2009 *inzake jeugdbijstand en jeugdbescherming* (hierna: het voorontwerp van besluit).

Context

2. Het voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan artikel 20, artikel 25, § 1, eerste lid en artikel 26, § 2, 4^o van het decreet van 19 mei 2008 *over de Jeugdbijstand en houdende omzetting van maatregelen inzake jeugdbescherming*¹ (hierna: decreet jeugdbijstand en -bescherming) en wijzigt hiertoe het bestaande besluit van 14 mei 2009 *inzake jeugdbijstand en jeugdbescherming*² (hierna: het besluit).
3. Het voorontwerp van besluit voorziet in een pleegouderkaart (*Pflegeelternausweis*) die elke erkende pleegouder toelaat om zijn of haar hoedanigheid als pleegouder te bewijzen. Daarnaast voert het voorontwerp van besluit een subsidiëringmogelijkheid in ten belope van maximaal €150 per jaar per pleegouder voor externe bijscholingen die nuttig zijn voor het samenleven in een pleeggezin en de ontwikkeling van het pleegkind.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Doeleinden en proportionaliteit van de verwerking

4. Overeenkomstig artikel 4, § 1, 2^o WVP kunnen persoonsgegevens slechts verkregen en verwerkt worden voor welbepaalde uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden. De persoonsgegevens moeten toereikend, terzake dienend en niet overmatig zijn ten opzichte van de doeleinden van de verwerking en dit in navolging van artikel 4, § 1, 3^o WVP.

¹ Decreet van 19 mei 2008 *over de Jeugdbijstand en houdende omzetting van maatregelen inzake jeugdbescherming*, BS 1 oktober 2008.

²Besluit van 14 mei 2009 *inzake jeugdbijstand en jeugdbescherming*, BS 22 oktober 2009.

a. Wat het doeleinde 'bewijzen hoedanigheid pleegouder' betreft

5. Artikel 2 van het voorontwerp van besluit voert een pleegouderkaart in die iedere erkende pleegouder toelaat om de juridische band tussen pleegouder en pleegkind te bewijzen.
6. De pleegouderkaart voorkomt dat pleegouders het oorspronkelijke plaatsingsbesluit van de dienst jeugdbijstand of het vonnis van de jeugdrechter, die bovendien gevoelige informatie over het (gerechtelijk) verleden van het kind vermelden, moeten voorleggen om hun hoedanigheid van pleegouder aan te tonen. In dit opzicht beoogt deze maatregel de bescherming van het privéleven van het pleegkind.
7. De bijlage bij het voorontwerp van besluit toont de voor- en achterzijde van de voorgestelde pleegouderkaart. De pleegouderkaart vermeldt de volgende persoonsgegevens: naam, voornaam en geboortedatum van de pleegouder en alle pleegkinderen. De vermelding van de geboortedata vormt een bijkomende waarborg om in geval van twijfel de pleegouderkaart te vergelijken met de identiteitskaarten van de pleegouders en pleegkinderen.
8. De Commissie stelt vast dat voormelde persoonsgegevens die de pleegouderkaart vermeldt, relevant en niet overmatig zijn om het beoogde doel te bereiken.

b. Wat het doeleinde "behandeling subsidiëringsaanvraag" betreft

9. Artikel 1 van het voorontwerp van besluit biedt de mogelijkheid om een subsidie ten belope van maximaal €150 per jaar per pleegouder te ontvangen voor externe bijscholing in het kader van de pleegzorg. Hiertoe dient het pleeggezin een aanvraag in bij de dienst voor pleeggezinnen van de Duitstalige Gemeenschap (*Pflegefamiliendienst*), hierna de dienst voor pleeggezinnen, met de vermelding van ten minste de volgende gegevens:
 - de identiteit van de aanvrager;
 - het onderwerp en de gegevens over de inhoud van de bijscholing;
 - de plaats, de duur en de kosten van de bijscholing;
 - gegevens over de aanbieder van de bijscholing.
10. De Commissie stelt vast deze gegevens, die ook persoonsgegevens omvatten, strikt noodzakelijk zijn voor de behandeling van de subsidiëringsaanvraag. Echter, de uitdrukking 'ten minste' mag geen aanleiding geven tot het opvragen van bijkomende persoonsgegevens die deze noodzakelijkheidstoets niet doorstaan. Bijgevolg adviseert de Commissie om de woorden 'ten minste' te schrappen.

2. Bewaartermijn en accuraatheid van de gegevens

11. Krachtens artikel 4, § 1, 5° WVP mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard in een identificeerbare vorm dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder verwerkt. Bij het verstrijken van deze termijn moeten de persoonsgegevens worden vernietigd. Bovendien schrijft artikel 4, § 1, 4° WVP voor dat de verwerkte persoonsgegevens nauwkeurig moeten zijn. Bijgevolg moet de geldigheidsduur van de pleegouderkaart begrensd worden om te waken over haar accuraatheid en proportionaliteit.
12. Het voorontwerp van besluit vermeldt dat bij beëindiging van het pleegouderschap vóór het verstrijken van de geldigheidsduur van de pleegouderkaart, de dienst voor pleeggezinnen de pleegouderkaart opvordert en vernietigt. Indien een pleegkind het pleeggezin verlaat wordt de pleegouderkaart vernietigd en zo nodig vervangen door een nieuwe kaart die de overblijvende pleegkinderen opsomt. Ook ingeval de pleegouders niet langer voldoen aan de erkenningsvoorwaarden, zal de kaart logischerwijze opgevorderd en vernietigd worden.
13. Het voorontwerp van besluit bepaalt daarentegen geen uitdrukkelijk termijn voor de geldigheidsduur van de pleegouderkaart. Uit de toelichtingen verstrekt door de dienst voor pleeggezinnen, blijkt dat de geldigheidsduur van de kaart zal overeenstemmen met de zesjarige erkenningsperiode van de pleegouders die volgt uit artikel 22, § 3 van het decreet jeugdbijstand en -bescherming³. De Commissie adviseert om deze geldigheidsduur uitdrukkelijk op te nemen in het uiteindelijke besluit met een verwijzing naar het voornoemde wetsartikel. Tot slot is het noodzakelijk om te bevestigen dat ook bij het verstrijken hiervan de kaart wordt opgevorderd en vernietigd.

3. Beveiligingsmaatregelen

14. Artikel 16 WVP verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Hieruit vloeit een verplichting voort om het authentieke karakter van de pleegouderkaart te verzekeren. De Commissie neemt akte van het voornemen om de kaart uit te rusten met een holografische film die haar authenticiteit bevestigt. De stempel van het ministerie, de handtekening van de leidinggevende van het departement Jeugdbijstand en de contactgegevens van de bevoegde autoriteit vormen bijkomende waarborgen in dit opzicht. De

³Artikel 22, § 1 en § 3 van het decreet jeugdbijstand en -bescherming: "*Elke natuurlijke of rechtspersoon die in het kader van de jeugdbijstand of jeugdbescherming regelmatig jongeren opvangt of begeleidt, moet te dien einde door de Regering erkend zijn. (...)De erkenning wordt voor zes jaar verleend en mag telkens ten hoogste voor dezelfde duur worden verlengd.*"

Commissie is van oordeel dat deze maatregelen gepast en proportioneel zijn.

III. BESLUIT

15. Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat het voorontwerp van besluit afdoende waarborgen biedt ter bescherming van de betrokken persoonsgegevens, op voorwaarde dat volgende opmerkingen worden geïntegreerd:

- schrapping van de woorden 'ten minste' in artikel 1 (zie randnummer 10);
- het uitdrukkelijk vermelden van de geldigheidsduur van de pleegouderkaart en de bevestiging dat bij het verstrijken hiervan de kaart wordt opgevorderd en vernietigd (zie randnummer 13).

OM DEZE REDENEN

Brengt de Commissie een gunstig advies uit over het voorontwerp van besluit van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap tot wijziging van het besluit van de Regering van 14 mei 2009 *inzake jeugdbijstand en jeugdbescherming*, op voorwaarde dat de bovenstaande opmerkingen worden nageleefd.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere